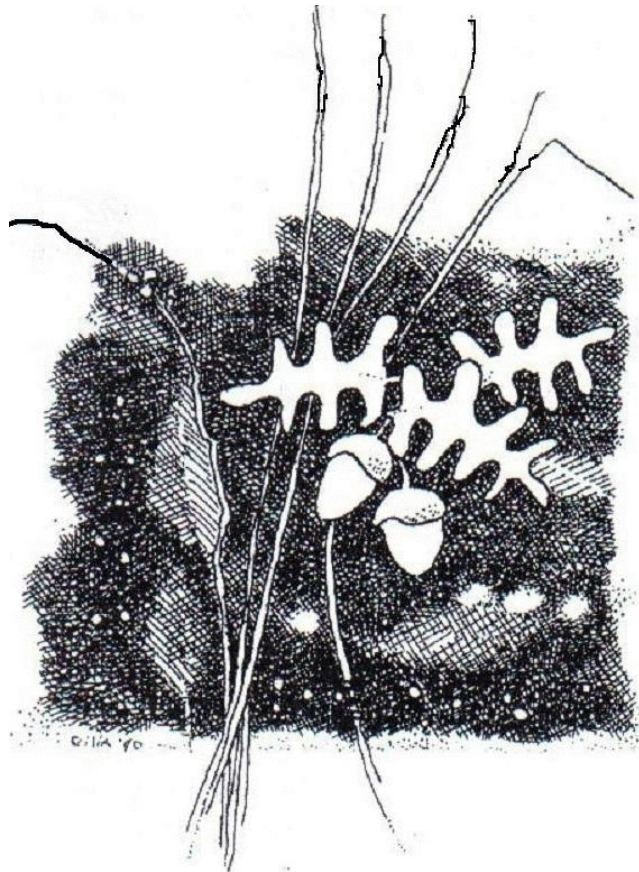

DERDE ZONDAG ADVENT

*Van God in en met mij ben ik zeker.
Ik weet me gesterkt om verschoppelingen
goed nieuws te brengen en gebroken mensen
te genezen . . .Ik weet me gezonden
als een genade van God.
(Jesaja 61)*

INTREDE

Lied.
t.: Marcel Zagers
m.: Willem Vogel

**A.: Er is licht, er is donker en het is goed.
Licht om al wat groeit en bloeit
van harte te bewonderen,
donker om de sterren
aan de hemel te zien flonkeren.
Er is licht, er is donker - zo is het goed.**

**Er is zomer en winter en het is goed.
Zomer om te reizen zonder
zorgen heel de wereld rond,
winter om te rusten
met de aarde die op adem komt.
Er is zomer en winter - zo is het goed.**

WELKOM.

*'Wanneer ik me afvraag
wat ik nu precies nodig heb, dan
voel ik een diep verlangen in me
om te mogen leven
in de geborgenheid en de kracht
van een alles overstijgende Liefde.
Niet zweverig, Niet verheven.
Rustig en eenvoudig; opgaand in
een niet te vatten realiteit die
innerlijk diepe liefde en vrede brengt.'*

*Er groeit een nieuwe religiositeit
waarvan eenheid en verbondenheid,
Liefde voorbij tijd en ruimte de ziel is . . .
ondanks en dankzij - beide ! - alle
verwarring en ontgoocheling van nu.*

*Welkom u allen hier
om wille van elkaar
in Gods naam samen.*

+

**A.: Er is spreken en zwijgen
en het is goed.
Spreken om te zingen
van het goede dat de aarde geeft;
zwijgen om te horen
wat geheimvol in ons mensen leeft.
Er is spreken en zwijgen - zo is het goed.**

SCHULD BEKENNEN.

V.: Even weg uit alle rumoer,
even rust na al het haasten.
Even stil bij zoveel krakeel,
even mezelf geen geweld aandoen.

Even niet me laten gelden,
even niet er tegen aan.
Even weg uit het vlakke,
even onder in het diepe.

Wie ben ik eigenlijk;
wie voor anderen ?
Hoe ben ik bedoeld;
wat heb ik er van gemaakt ?

**A.: VERGEVEN WIJ ELKAAR
EN GOD EN GOED ONS ALLEN.**

BEZINNING.

A.: Even rust in het rumoer, *t.: M. Zagers*
 de haast is uit de straat verdwenen.
Mensen nemen tijd voor elkaar: m.: W. Vogel
 kerst is in het jaar.

*Beseffen we vanwaar we zijn, dan
 hebben we ook een vermoeden
 van waar we heen moeten.*

A.: Even rust in het kabaal,
 de stilte waart rondom de huizen.
Mensen schuiven dicht naar elkaar:
 kerst is in het jaar.

*Vertrouwen we het leven, dan
 hebben we er geen moeite mee
 ons van huis te wagen.*

A.: Even rust als niets meer hoeft,
 niets meer te willen en te wensen.
Zie de mensen thuis bij elkaar:
 kerst is in het jaar.

*Hopen we stellig
 op een goede afloop, dan
 gaan we met plezier op weg.*

A.: Even rust in het rumoer,
 de haast is uit de straat verdwenen.
Mensen nemen tijd voor elkaar:
 kerst is in het jaar.

GEBED.

V.: *Wordt er niet langer
 naar U gevraagd*

*zelden of nooit meer
 om U geroepen*

*niet meer echt
 op U vertrouwd -*

*dan dooft het vuur
 verstomt het lied
 stokt het leven*

*dan zijn wij mensen,
 wie of wat ook geworden,
 onszelf niet meer.*

*Blijf in ons gloeien
 en dat wij U zoeken
 voor tijd en eeuwigheid.*

A.: *Amen.*

Lied. Zover wij kunnen kijken (1c) *t.: Adri Bosch*
m.: Willem Vogel

EERSTE LEZING.

Jesaja 61,1-2.10-11

Van God in en met mij ben ik zeker.
 Ik weet me gesterkt om
 verschoppelingen goed nieuws te brengen
 en gebroken mensen te genezen;
 om die vast zitten te verlossen
 en die klem zijn geraakt te bevrijden.
 Ik weet me gezonden
 als een genade van God.

Zoals de bruidegom zich feestelijk opmaakt en
de bruid zich siert met haar sieraden,
zo heeft God mij met heil en zegen getooid,
mij in gerechtigheid gestoken.

Zoals de aarde vruchten voortbrengt,
zo laat Hij groeien wat echt en oprecht is
en zal hij zich aan de mens openbaren
zo zeker als zaad rijpt in de grond.

Lied. Zover wij kunnen kijken (1c)

HET EVANGELIE.

Johannes 1,6-8.19-23

Er trad een mens op, een godsgezant; Johannes heette hij. Deze kwam, om te getuigen van het Licht opdat allen door hem tot geloof zouden komen. Hij was niet het Licht; hij getuigde van het Licht.

Joden uit Jeruzalem stuurden priesters en levieten op hem af om te informeren naar wie hij was. Zonder enig voorbehoud en heel stellig verklaarde hij niet de messias te zijn. Zij vroegen hem of hij misschien Elia was? Hij ontkende. 'Ben je dan de profeet?' Hij antwoordde: Nee. Toen zeiden zij hem: 'Zeg dan wie je wel bent. Wij moeten die ons gestuurd hebben toch antwoord geven. Wat zeg je over jezelf?' Hij sprak: Ik ben de stem die roept in de woestijn: Effen het pad voor de Heer!

Lied. Zover wij kunnen kijken (1c)

MEDITATIE.

Nelson Mandela, die bijna drie decennia op Robben Eiland gevangen zat schrijft in zijn autobiografie *De lange weg naar de vrijheid* dit.

Zelfs in de meest uitzichtloze tijden in de gevangenis, toen mijn kameraden en ik tot het uiterste werden gedreven, zag ik soms een glimp van menselijkheid in een van de bewakers; misschien maar een seconde lang, maar het was voldoende om me gerust te stellen, zodat ik weer verder kon . . . Tijdens die lange en eenzame jaren veranderde de honger naar vrijheid voor mijn eigen volk in een honger naar vrijheid voor alle mensen, blank en zwart.

Toen ik de gevangenis uitliep rekende ik het tot mijn taak om zowel de onderdrukte als de onderdrukker te bevrijden.

Het is zó hoogmenselijk, bijna goddelijk goed, om uitzichtloos gevangen en vernederd toch te groeien naar liefde voor allen, je onderdrukker niet uitgesloten. 'Ik honger naar vrijheid voor alle mensen, blank en zwart . . . ik reken het tot mijn taak om zowel de onderdrukte als de onderdrukker te bevrijden.' Wanneer Mandela in 1994 president van Zuid-Afrika wordt, spreekt hij bij zijn ambtsaanvaarding als mystiek man enkele diepmenselijke waarheden en adviezen uit, ontleend aan de dichteres Marianne Williamson:

*Onze grootste angst is niet dat we machteloos,
maar dat we mateloos kráchtig zijn . . .
Wij zijn bedoeld om te stralen als kinderen,
geboren als we zijn om Gods glorie in ons - niet in
sommigen maar in ieder van ons - te openbaren.*

Lied

Wees voor mij een beschuttende rots
vaste bodem onder mijn voeten
sterke wal waar de vijand zal moeten zwichten
och wees voor mij een beschuttende rots

*Wanneer een vrouw of een hongerig kind zit te huilen,
dan ga ik achter hen staan, beschermend. Met mijn
armen gekruist over de borst glimlach ik en zeg in
mezelf tegen zo'n ineengedoken en ontredderd stukje
mens: het is allemaal niet zo erg, het is heus niet zo
erg. En ik blijf maar staan en b n - iets doen kun je
toch niet. Soms ga ik naast iemand zitten en leg een
arm om een schouder, zeg niet veel en kijk in de ge-
zichten. . . . Ik durf ieder lijden recht in de ogen te
kijken; ik ben er niet bang voor. En iedere dag is er
steeds dit gevoel: ik heb de mensen zo lief.*

Hoe is het mogelijk dat een jonge vrouw - Etty
Hillesum - die zelf in kamp Westerborg wacht tot ze
naar 'n vernietigingskamp op transport wordt gezet,
zichzelf zo 'overtreft', al 't misdadige en onmenselijke
om haar heen teboven gaat en ook nog in staat is
oprecht en gemeend te bidden:

*Ik help je God,
dat jij-in-mij het niet begeeft;
maar ik sta vooraf nergens voor in.*

*Dat stukje van jou-in-ons redden
is het enige wat we kunnen,
het enige waar het op aankomt.*

*En, wie weet,
kunnen we jou nog opgraven
in de geteisterde harten van anderen . . .*

*God, geloof me:
ik blijf je trouw, blijf voor je werken.
Laatje niet van mijn erf verjagen.
(Etty Hillesum 12 juli 1942)*

Lied

Wees voor mij een beschuttende rots
vaste bodem onder mijn voeten
sterke wal waar de vijand zal moeten zwichten
och wees voor mij een beschuttende rots

*Van God in en met mij ben ik zeker. Ik weet me ge-
sterkt om verschoppelingen goed nieuws te brengen
en gebroken mensen te genezen; om die vast zitten te
verlossen en die klem zijn geraakt te bevrijden.*

(Jesaja 61)

Dit zei de profeet Jesaja tegen mensen die net uit een
generaties lange ballingschap terug zijn in eigen land
dat er troosteloos bij ligt, - tegen mensen ook
die in den vreemde kennis hebben gemaakt met een
ander land, een ander volk, een andere cultuur, andere
normen en waarden en ook een heel ander beeld
van God en Goed.

Het heeft hun eigen opvattingen geschokt - wat zeer
doet - en tegelijk zijn bij hen temidden van alle
troosteloosheid overal rondom hen ideeën gaan
groeien die de grenzen van eigen land en volk en
eigen gods idee te buiten en te boven gaan en

oog en hart hebben voor een universele God
als schepper niet van dit of dat land maar
van hemel en aarde en alles wat er in en op leeft
- als bezieler niet van dit of dat volk, maar van de
hele mensheid, elke mens, wie ook waar ook.

Lied

Wees voor mij een beschuttende rots
vaste bodem onder mijn voeten
sterke wal waar de vijand zal moeten zwichten
och wees voor mij een beschuttende rots

De nieuwe bisschop van Breda zegt aan het begin
van zijn pontificaat dat de crisis van deze tijd
niet zozeer een economische crisis is, maar
*“dat het eerder om een vertrouwenscrisis gaat . . .
om een zekere achterdocht jegens elkaar.”*

Dit zullen velen hem nazeggen, maar het gaat wel
veel en veel dieper.

Vele mensen van nu zijn diep geschokt in het beeld
dat hen is bijgebracht over God en in hun vertrouwen
in van oudsher vertrouwde instituties zoals de kerk,
- ontgoocheld door de wijze waarop zij op de dag van
heden omgaat met mensen, die door de geest van de
tijd uitgedaagd, oprecht zoeken naar Zin en Mysterie
van het leven dat zich nu heel anders openbaart
dan een eeuw geleden.

De kijk van de mensen op schepping, schepsel en
Schepper is veranderd.

Zij weten of voelen dat alle leven uit elkaar ontstaan
is, - dat alle leven als door een band van bloedver-
wantschap met elkaar verbonden is,

- dat de Scheppingskracht, de Schepper dus, in zijn
schepping aanwezig moet zijn, hart en ziel ervan is.
De belerende kerk heeft het moeilijk met de intuïtie
dat 't goddelijke met het leven gegeven is en
niet door haar hoeft te worden aangebracht.

Hier groeit - en hoeveel pijn gaat ermee gepaard -
de hedendaagse religieuze mens weg van de kerk,
van haar leer en haar huidige optreden.

*God in en met mij . . . Ik help je God, dat jij-in-mij het
niet begeeft . . .* bad Etty Hillesum.

*Wij zijn geboren om Gods glorie in ons - niet in
sommigen maar in ieder van ons - te openbaren . . .*
hield Nelson Mandela de mensheid voor.

En ondanks of juist dankzij de grote materiële en
spirituele chaos in zijn land proclameerde Jesaja:

Van God in en met mij ben ik zeker.

Hij zei ook:

Vertrouw je niet dan hou je 't niet.

ADVENTSKRANS.

A.: RORATE CAELI DESUPER Hemel dauw
ET NUBES PLUANT JUSTUM. de gerechte

M.: Consolamini, consolamini	Getroost
popule meus,	mijn volk.
cito veniet salus tua.	uw redder komt.
Quare moerore consumeris	Waarom treuren
quia innovavit	alsof leed
te dolor ? Salvabo te,	je overvalt ?
noli timere; Ego enim sum	Vrees niet
Dominus Deus tuus; Sanctus	Ik, uw Heer
Israël redemptor tuus.	zal je redden.

A.: RORATE CAELI DESUPER Kaars
ET NUBES PLUANT JUSTUM. ontsteken

Een kaars, een licht
op een oude stam -
als een fakkel van leven
uit het verleden meegegeven.

Een kaars, een licht
op een krans van groen -
een fakkel van vertrouwen
in wat is en wat komt.

Een kaars, een vlam
flakkerend in de wind en
kwetsbaar als een kind -

Een kaars die brandt en
langzaam óp raakt, wegteert door
het licht en de warmte die ze geeft.

ONDERBREKING.

Collecte
Brood en Beker

Lied.

BROOD EN BEKER.

*De schaduw van Uw glans
over ons bestaan -
de warmte van Uw adem door ons heen -
een teken van Uw genade in ons leven -
het gloren van Uw ochtend
in onze nacht -
het is genoeg om in vertrouwen
samen het brood te breken
en de beker door te geven
tot alles zal zijn voldragen.*

GEDACHTENIS.

*Bid voor die huiveren en tobben;
er zijn er zoveel.
Voor die meelevend bijstaan;
er is zoveel vraag naar.*

*Gedenk hen met wie we alledag beleefden
en die van ons zijn heengegaan.*

Met eerbied noemen wij bij naam:

*Gedenk ook hen die - waarom dan ook -
omkomen door geweld, van honger en dorst
of die zichzelf - waarom dan ook -
het leven benemen.*

*Wie gedenkt dankt;
wie dankt gedenkt die leven.*

GEBED AAN TAFEL.

Gezongen, gezegd

A.: **Verhef uw hart wees welgemoed
verhoop de dag die daagt voorgoed.
Gedenk de Heer en zijn verbond
in woord en brood totdat Hij komt.**

*Wanneer zoals nu
het leven verstilt, geen blad ritselt,
geen vogel vrijuit zingt;
alle leven in zichzelf keert
en stil ingetogen rust -
dan verlangen we ernaar ons oor
te luisteren te leggen bij de stilte,
die spreekt van U.*

*Wanneer zoals nu
de nachten lengen, de dagen korten;
zon en warmte verliezen
kou en duisternis winnen -
dan groeit in ons de hoop
geborgten te zijn, gedragen te worden
door een hand die ons vast houdt.*

**A.: Totdat Hij komt bestaan wij hier
wakend en wetend dag noch uur,
elkander dragend in geloof
Gods woord verwachtend van omhoog.**

*Wanneer mensen zoals nu
een onderdak en thuis zoeken;
ons willen warmen aan elkaar
en dromen en zingen
van licht en vrede -
dan ontwaakt in hen het kind
van Bethlehem, hoop en belofte.*

**A.: Komt hij berechten't mensenras
als ik mijn broeders hoeder was
als ik hem deelde brood en land
roept Hij mij aan zijn rechterhand.**

*Zoals een kind op zijn moeder
vertrouwde hij op U en ging
voor de mensen zonder voorbehoud.*

*In wat hij zag bespeurde hij Uw hand,
voelde Uw adem in al wat leeft,
in klacht en lach Uw medeleven.*

*Door kwade naam en laster heen
keek hij mensen tot in het hart
van goede wil en deelde met hen
brood en beker, zichzelf helemaal.*

**A.: Verhef uw hart wees welgemoed
verhoop de dag die daagt voorgoed.
Gedenk de Heer en zijn verbond
in woord en brood totdat Hij komt.**

*De laatste avond van zijn leven
brak hij het brood en at het
met hen die bij hem waren, -
droeg hij zijn beker over aan
allen die hem drinken willen en
maakte met hen een bindende afspraak:
te zijn die hij is geweest,
te doen wat hij heeft gedaan.*

Hij bad:

ONZE VADER.

Brood breken

COMMUNIE.

Brood en
leven delen.

*Deel brood en beker.
Deel met Hem het leven
waarin wij één zijn en
waarvan God het hart is.*

ONDER DE UITREIKING.

Lied.

GEBEDEN.

**A.: Nu daagt 't in het Oosten
het licht schijnt overal.
Hij komt de volken troosten
die eeuwig komen zal.**

*Om vertrouwen
in het leven en de toekomst;
vertrouwen in de zin
van watje doet en wilt.*

**A.: De duisternis gaat wijken
van d' eeuwenlange nacht.
Een nieuwe dag gaat prijken
met ongekende pracht.**

*Om vertrouwen
in de kracht van 't kleine;
vertrouwen in de betekenis
van watje mee- en doormaakt.*

**A.: Zij die gebonden zaten
in schaduw van de dood,
van God en mens verlaten
begroeten 't morgenrood.**

*Om vertrouwen
in wat je aanvoelt en vermoedt;
vertrouwen in die je bezielt
en eindeloos ver te boven gaat.*

**A.: Reeds daagt het in het oosten,
het licht schijnt overal.
Hij komt de volken troosten
die eeuwig komen zal.**

ZEGENWENS

**Gun u deze dagen tijd om te aarden,
tijd voor elkaar; tijd van vertrouwen in die
God en Goed is en die ons zegenen mag
in de naam van Vader Zoon en Heilige Geest.
Amen.**

ORGELSPEL